

Beretning ved Kreds 8's generalforsamling 27. april 2022

Velkommen til generalforsamling i kreds 8. Sidste år måtte den afholdes virtuelt. Det er skønt at det kapitel forhåbentlig er overstået, og det er dejligt at se jer alle her i dag.

Som lærere har vi de seneste to år i den grad skulle agere professionelt og omstillingsparate overfor ændrede skemaer, usikkerheden om nye retningslinjer samt skift mellem online- og fysisk undervisning. Tilsammen noget der dagligt har sat os i situationer, der har stillet forhøjede følelsesmæssige krav til os, vores faglige virke og vores relationelle kompetencer over for såvel elever, forældre, kolleger og ledelse. Det har i perioder været intenst, og alt efter hvilken skoleform, hvilket værdigrundlag og hvilken person, som man selv er, har nogle af os til tider måske følt en snert af moralsk stress. Moralsk stress fordi vi i perioder ikke har haft mulighed for at gennemføre den undervisning, vi forventer af os selv. Mange af os har samtidig måtte håndtere flere elever med mistro, bekymrede forældre, frustrerede kollegaer og meget andet. Det har selvfølgelig tæret på arbejdsglæden blandt vore kolleger på de frie skoler. Det viser spørgeskemaundersøgelsen fremlagt i vores medlemsmagasin Frie Skoler i sommers. Næsten to ud af tre lærere svarede, at de oplevede mindre arbejdsglæde end før corona-pandemien. Næsten halvdelen af de lærere, som oplevede mindre arbejdsglæde end normalt følte sig trætte, nedslidte, udmattede eller stressede i deres arbejdsliv som følge af corona.

På den anden side bringer sådanne ekstraordinære situationer også positive og brugbare ting med sig.

Det er blandt andet blevet tydeligere ude på skolerne, at arbejdsmiljørepræsentanten er en afgørende nøgleperson for at skolen har et godt psykiske og fysiske arbejdsmiljø. Det går ikke længere, at pedellen har tjansen. Størstedelen af arbejdsopgaverne for arbejdsmiljørepræsentanterne handler om fx grænseoverskridende adfærd eller sprog fra elever eller forældre, noget Arbejdstilsynet definerer som psykisk vold.

Det kan være samarbejdsproblemer i indskolingsteamet, der kalder på facilitering fra arbejdsmiljørepræsentanten.

Det kan være, at de fysiske rammer for det kreative fag håndværk og design på ingen måde lever op til lovkravene.

Det kan være at nogle forældre på bagkant af lockdown nu finder det rimeligt, at deres barn kan følge med i klassens undervisning online fra sygesengen eller skiferien, og forsøger at presse den enkelte lærer. Her må tillidsrepræsentanten desuden komme på banen, så det ikke kan blive op til den enkelte lærer at beslutte, men at der i stedet har en rammeaftale på området gældende for alle skolens lærere. Den enkelte lærer må ikke komme i klemme i en hybridundervisningsform, der kræver særlig planlægning.

Det kan være, at eleverne skriver til læreren i chatten 24/7, for den platform vænnede de sig til at bruge under lockdown. Jeg kunne blive ved med eksempler.

Om forebyggelse af stress.

Der er på skolerne en stor fælles opgave for arbejdsmiljørepræsentanten og tillidsrepræsentanten der handler om at forebygge stress.

I den forbindelse har de tillidsvalgte og skolens ledelse fået en både central og brugervenlig værktøjskasse med bekendtgørelsen for psykisk arbejdsmiljø fra 2020, som er en milepæl i kampen for at sikre ordentlige forhold ude på arbejdspladserne, så man kan holde til et langt og værdigt arbejdsliv. Med til bekendtgørelsen hører vejledninger inden for disse 5 områder:

1. Stor arbejdsmængde og tidspres.
2. Uklare krav og modstridende krav i arbejdet.
3. Høje følelsesmæssige krav i arbejdet.
4. Krænkende handlinger, herunder mobning og seksuel chikane.
5. Arbejdsrelateret vold – både psykisk og fysisk.

Er det områder som I kan genkende fra jeres lærerliv ude på skolerne?

Hvad ved vi? Vi ved, at en [Undersøgelse Arbejdsmiljø og Helbred fra 2018](#) lavet af Det Nationale Forsknings-center for Arbejdsmiljø (NFA) viser at dagplejere, sygeplejersker, gymnasielærere specialundervisere og – lærere - er blandt de fem faggrupper, der er føler sig mest følelsesmæssigt berørt af arbejdet. Det er altså noget, som kræver vores alles fokus og kalder på indsatser ude på vores skoler, når de ovennævnte områder presser os i vores lærerliv. I Frie Skolers Lærerforening

arbejder vi hele tiden på, at der sker handling på området blandt andet ved at have udbygget tillidsrepræsentantuddannelsen med et ekstra modul og tilbyde efteruddannelse hvert år for at klæde dem endnu bedre på til opgaven. Hovedbestyrelsen har desuden besluttet, at arbejdsmiljørepræsentanten er blevet en skal-opgave ude i kredsene, så der skal tilbydes arrangementer og sparring lokalt hvert år.

Som almindeligt medlem kan du i høj grad medvirke til at forbedre det psykiske arbejdsmiljø ude på skolen ved at bakke dine tillidsvalgte op samt komme med input til både de udfordringer, som vi kan have på vores skoler. Men samtidig vil du ofte selv også kunne bidrage med svaret på, hvad der kunne være løsningerne. Jo mere aktivt deltagende I er i jeres skoles virke, desto større medindflydelse og medejerskab opnår I også i jeres lærerliv – og undersøgelser bekræfter rent faktisk, at jo større medindflydelse man har på sit arbejdsliv, desto bedre og længere et lærerliv får du.

[Kampen for de frie skoler.](#)

Det frie skoleområde er igen blevet en ufrivillig del af en politisk magtkamp om, hvordan eleverne fordeler sig i henholdsvis folkeskolen og de frie skoler – i medierne mest betegnet som privatskolerne, der helt skævvredet og voldsomt generaliserende for hele det frie skoleområde i TV2's dokumentar "Flugten til privatskolerne" fremstiller privatskolerne, som dem der tilraner sig de ressourcestærke elever fra højindkomstfamilier og efterlader Folkeskolen med dem, "de andre ikke må lege med" for at citere Kim Larsen. Det der tværtimod kendetegner vores frie skoler, er en mangfoldighed i pædagogik, værdier eller religion. Det er jo til at få højt blodtryk af at se på.

Politikeren Jens Joels bog "Fællesskaberne" udtrykker, at det er "sidste udkald for folkets skole", fordi polariseringen er så voldsom, så direktørens datter og brugtvognsforhandlerens søn i langt mindre grad går i klasse sammen i dag end for blot 10 år siden. For det første er faldet sket såvel i Folkeskolen som på de frie skoler. For det andet skyldes det i langt højere grad den førte boligpolitik, placering af uddannelsesinstitutioner og jobmuligheder. Sidst men ikke mindst må politikerne gribe i egen barm og tage ansvar for, hvad inklusionsloven, skolereformen, kompetencemål og elevplaner, udvidelse af timetallet og ikke mindst lukning af en lang række små folkeskoler i små lokalsamfund har gjort ved tilstrømningen til det frie skoleområde.

Ifølge Jens Joel er løsningen på polariseringen, at elever skal fordeles ud fra en algoritme, der fordeler børn fra hhv. høj- og lavindkomstfamilier jævnt på skolerne. Tilsvarende konklusion finder vi hos Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, der sigter mod at fordele lige mange elever fra de 5 indkomstgrupper ligeligt på skolerne. De skoler, der ikke lever op til denne fordelingsnøgle vil blive straffet økonomisk. På vores skoler vil vi derfor kunne se frem til at miste noget af tilskuddet, hvis vi ikke kan leve op til denne algoritme.

Problemet er bare, at befolkningssammensætningen er vidt forskellig ude i kommunerne, så medmindre man tiltænker at fragte børn med skolebusser over kommunegrænser, så ved jeg ikke, hvad de forestiller sig. I vores kreds ligger både nogle af landets fattigste og rigeste kommuner, men skoler her vil få samme økonomiske straf uagtet om det er en fattig kommune med mange belastede familier og støttekrævende elever eller ej. I min optik er det ikke at passe på de svage elever og familier i vores samfund.

Det er nu 170 år siden (1852) at den læreruddannede Chresten Kold åbnede den første friskole i Danmark. Skolen lå i Dalby på Fyn og blev på mange måder et opgør med den etablerede almueskole, som dengang hvilede på principper om streng disciplin og udenadslære af især bibelske tekster. Der er mange forskellige årsager til, at forældre i dag vælger en fri grundskole til deres børn, og det frie valg bevares bedst ved, at vi udnytter den frihed på skolerne og ikke lader os hæmme i vores pædagogiske virke eller værdier, fordi stå-mål-med-kravet skærpes, at det bliver besværligt at være prøvefri skole eller noget helt tredje. Hele legitimiteten af de frie skoler kræver faktisk, at vi udvikler, eksperimenterer og tør stå ved det

Jeg er ikke i tvivl om, at alle os der sidder her i dag, aktivt har tilvalgt at arbejde som lærer på lige præcis den skole, hvor vi arbejder. Det har vi, fordi den stemmer overens med enten den pædagogik, de værdier eller den religion, som giver bedst mening for os. Jeg vil derfor opfordre jer til at tage aktivt del i kampen for bevarelse af det frie skoleområde. Det kan I gøre på rigtig mange måder, og mange af jer gør det allerede.

Vi kan sørge for at skolen er en aktiv del af lokalsamfundet,

Vi kan sørge for, at lokalavisen løbende bringer historier om, hvad vi laver på skolen

Vi kan tage til genmæle, når vi hører eller læser noget vrøvl om vores skoler.

Samarbejdssporet.

Vores forening har fået en ny formand. Det er ikke fordi Uffe Rostrup havde den oplevelse, at arbejdet var blevet for træls, for det går rigtig godt i vores forening, men han ville noget andet med sit arbejdsliv. I stedet er han så blevet skoleleder på Viby Friskole her i vores kreds. Monica Lendal Jørgensen er vores nye formand og efterskolelærer Rikke Josiasen er ny som næstformand. Vi glæder os til samarbejdet med dem begge. Foreningen har aldrig været større. Vi er nu 10 769 medlemmer. Vores nyeste medlemsgruppe, højskolelærerne er pt. oppe på 200 medlemmer. Der mangler nu kun 175 medlemmer i at nå målet og dermed kunne begynde på arbejdet med at få tegnet en overenskomst for dem.

Arbejdstidsaftalen for grundskolelærere og børnehaveklasselærere (A21) bliver rullet ud her i løbet af foråret og gælder fra 1. august. Der er meget stor forskel på, hvor stort arbejdet med arbejdstidsaftalen bliver på vores skoler. Der er langt mellem de to yderpunkter. Vi har skoler, der meget stringent har kørt efter Lov 409 og andre har drevet skole som de altid har gjort og alt derimellem.

I øjeblikket er samarbejdssporet i gang for at justere, tilpasse eller tilføje elementer til jeres lokalaftaler til det kommende skoleår. At dømme fra tilbagemeldinger på kaskettræffet i marts med jeres tillidsvalgte her i kredsen, tegner det til at køre godt. Med den nye arbejdstidsaftale spiller tillidsrepræsentanten en nøglerolle i A21 i – på jeres vegne – det samarbejde med ledelsen der ligger i at udarbejde en lokalaftale, der fremmer jeres særlige måde at drive skole på. Præcis sådan skal det også være. De frie skoler er forskellige, og I er specialisterne på jeres egen skole.

Nu til kredsarbejdet:

I kredsen har dette års vinteraktiviteter igen været påvirket af corona, hvilket blandt andet har forhindret os i at komme ud at besøge jer på skolerne og deltage i FSL-klubmøder, assistere med valg til tillidsrepræsentant mv i den grad, vi har ønsket det. Det satser vi på bliver en mulighed i efteråret. Så kontakt os endelig, så vi kan komme ud til jer på skolerne.

Vi nåede i september at afholde vores årlige todages kaskettræf for TR, TR-suppleanter og AMR på Metalskolen i Jørlunde, der som altid bød på relevant indhold samt tid til gode drøftelser og diskussioner. Som jeg nævnte i beretningen sidste år, har vi opgraderet til endnu et kaskettræf i

kredsen, et træf vi netop har afholdt over to dage i Roskilde, hvor deltagerne særligt arbejdede med fokus på samarbejdssporet og forhøjede følelsesmæssige krav i lærerjobbet. Det var skønt, at flere fra efterskolerne deltog. I kredsen vil vi gøre en indsats for at endnu flere fra efterskolerne deltager.

Et nyt indsatsområde har desuden været, at når en ny tillidsrepræsentant er blevet valgt, har jeg afholdt et opstartsmøde med vedkommende på egen skole, så vedkommende kan få lidt hurtig og konkret starthjælp til at komme godt fra start i sit tillidshverv. Det har været nogle givtige og meget forskellige møder.

Vi glæder os til det kommende kaskettræf, der kommer til at ligge den 16.-17. september i Tune. Vi måtte desværre aflyse medlemsarrangementet i september om "Dannelse vs. Uddannelse" med Merethe Risager på grund af for få tilmeldte. Den 9. maj afholder vi igen et medlemsarrangement. Denne gang om, hvordan det er at bo i Israel – en konfliktzone. Vi håber, at flere vil deltage denne gang. Vi vil meget gerne have input fra jer til indhold, emne og form på medlemsarrangementerne, så endnu flere får lyst til at deltage. Vi afholder desuden pensionsmøde den 18. maj på Bagsværd Friskole.

Biograftur for vores medlemmer nåede vi også. Denne gang med tysk socialrealisme, der fik folk til at hulke. Vi lover at vælge en mere opløftende film til den kommende biograftur den 26. oktober i Herlev Bio sammen med kreds 7. Vi nåede at holde tre netværksmøder i kredsens 3 geografiske netværk for TR, suppleanter og AMR i dette skoleår, når vi ser bort fra de netværksmøder, der også indgår i kaskettræffene. De to år med corona har forhindret os i at få et stabilt flow i afholdelse af netværksmøderne. Vi vil meget gerne opnå et bedre flow i dette, og hvis I der er tillidsvalgte, har ønsker til andre former for netværk, er vi mere end lydhøre til at imødekomme jeres behov og ønsker.

Outro:

Nye tider kræver nye tilgange og nye tiltag. Derfor arbejder vi i kredsbestyrelsen for at lave et årshjul, hvor større arrangementer primært ligger i efteråret og foråret. Hen over vinteren vil vi i højere grad tilbyde online-arrangementer, netværk samt kurser i mindre format. Vi er i år blevet bekræftet i, at to kaskettræf for TR, suppleanter og AMR på et år fungerer godt og er efterspurgt

som forum for at opnå ny viden, få inspiration og sparring samt netværke med de øvrige tillidsvalgte her i kredsen.

I kredsbestyrelsen arbejder vi for alle jer medlemmer i kreds 8. Det vil sige, at hvad vi skal bruge tiden på, og hvordan vi prioriterer midlerne til kredsens aktiviteter, afhænger af jer medlemmer.

Vi må i disse omskiftelige tider forvente, at vi også vil se ind i et lærerliv på nye flasker og med nye udfordringer. Derfor har vi brug for jeres input til, hvad I ønsker af aktiviteter, medlemsarrangementer, kurser og netværk fremadrettet. Hvad vil I ha'?!

Jeg overlader hermed beretningen til generalforsamlingens behandling.